

De mosterdmoorden

Meld je aan voor onze nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van
de nieuwste boeken van Ambo|Anthos *uitgevers* via
www.amboanthos.nl/nieuwsbrief.

Chris Bajema

De mosterdmoorden

Ambo|Anthos
Amsterdam

ISBN 978 90 263 6682 6

© 2025 Chris Bajema

Alle rechten voorbehouden. Tekst- en datamining zijn niet toegestaan

Omslagontwerp Margo Togni

Omslagillustratie © Justyna Pszczolka / Arcangel Images

Foto auteur © Raaf Hekkema

Ambo|Anthos *uitgevers* vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

'If you know what to put in and what to leave out, you can prove anything you like, quite conclusively.'

Morton Harrogate Bradley, misdaadboekenschrijver en
voormalig autohandelaar

'When you have all things in mind as a potential answer, that's when you feel most alive.'

Paul Auster

Proloog

‘Jij?’

Zes weken eerder

Een huisje aan de dijk

Gezellig, dát moest haar nieuwe huisje worden. Niet meer die kille, zwartleren Bauhausbank, maar een aangename, gele leesfauteuil van het grote woonwarenhuis. En boven die stoel geen groot schilderij in twee primaire kleurvlakken, maar zo veel mogelijk foto's, filmposters (*When Harry met Sally!*) en tekeningen van Lottie, haar kleindochter.

Jules stond tevreden in de deuropening terwijl ze de verhuizers door haar nieuwe woonplek dirigeerde. Voor het eerst in haar leven woonde ze op zichzelf, in een klein dijkhuisje net buiten Damburgh. En ze deed geen concessies meer. De tijd dat ze een modernistische modelwoonkamer vol hoogwaardig design en koffietafelboeken had, was definitief voorbij. Vandaar dat ze de kist met kinderboeken en strips niet naar zolder bracht, maar in de woonkamer neerzette.

In de zomer was ze met Suus, haar hartsvriendin, twee weken door Frankrijk gereden op zoek naar de meest uitbundige brocante om haar huisje mee op te fleuren. Hoogtepunt was een kleine houten ton met een ijzeren pook erin. Suus vond het een ding om de melk mee te karnen, maar Jules zag er een groot bloedreservoir in voor de slacht van klein vee. Om haar visie kracht bij te zetten had Jules de pook gepakt en er een slingerende beweging mee gemaakt naar het hoofd van Suus. Suus had gegild, en de toegesnelde eige-

naar ook. Jules trok zo snel mogelijk de lont uit het kruitvat (*Je ne suis pas un assassin*), legde de pook terug en noemde een veel te hoog bedrag waarvoor ze het *'objet unique'* wilde aanschaffen. Dat haalde de spanning uit de lucht.

En nu stond de ton bij de tafel in de keuken. Thor, haar Noorse boskat, was er tijdens het inpakken ingeklommen en met zijn harige vacht blijven steken achter een roestige spijker op de bodem. Jules had de spijker eruit gehaald en vanmorgen zag ze dat de kat met een grote boog om de ton heen was gelopen.

Voordat ze haar dijkhuisje had gekocht, was het al helemaal gerenoveerd. Ze hoefde alleen nog een keuken en een badkamer uit te kiezen. De keuken kreeg houten kastjes en net zo'n granieten aanrechtblad als haar ouderlijk huis had gehad, en in de badkamer stond nu een bad op leeuwenpootjes. Met hulp van haar zoon Kees (dertig alweer!) had ze in één weekend alle deuren in huis in een kleur geschilderd. Van knalgeel tot mosgroen en van kobaltblauw tot brandweerwagenrood. Kees had haar die twee dagen stevast aangesproken met *'mevrouw de directeur'* en voordat hij wegging had hij haar een glazen presse-papier gegeven. Nu ze een echte directeur was, hoorde dat volgens hem bij haar uitzet.

Op deze verhuisdag koos Jules ervoor alles alleen te doen. Het was immers zo'n klein huisje dat ze alle dozen de komende dagen zelf wel uit zou kunnen pakken. Bovendien wist ze dan precies waar ze alles weer terug kon vinden. In het museum werd ze de komende week ingewerkt door de huidige directeur, daarna nam ze officieel het stokje over.

Jules Hesseling was een vrolijke, extraverte, frêle vrouw van vierenvijftig jaar (zesenvijftig voor familie en vrienden). Ze had kort, donkerblond haar, dat moeilijk in bedwang te houden viel. Vanwege haar lichtblauwe heldere ogen en oprechte, verbaasde blik dachten mensen vaak dat ze iets wilde vragen. Dankzij die open blik,

gecombineerd met een zekere directheid waarmee ze mensen benaderde, wist ze mensen gemakkelijk aan zich te binden. Een keerzijde van haar directheid was dat ze vaak de verkeerde dingen zei op het verkeerde moment. Toen haar schoonzus ooit voor de deur stond met een nieuw kapsel, riep ze impulsief vol afschuw: ‘O Sas, die pony, wat verschrikkelijk!’

Daarna was het dan weer zaak excuses te maken. ‘Ik denk dat ik vooral moest wennen, Sas, want nu vind ik het juist heel erg bij je passen’, om vervolgens het contact weer langzaam op te bouwen: ‘Ik bedoelde dus niet dat iets afschuwelijks bij jou past, júíst niet, want het is helemaal niet afschuwelijk, dat vind ik nu niet meer, maar ik ben bang dat ik weer iets verkeerd zeg, dus ik begin even opnieuw... Heb je zin om naar een leuke tentoonstelling over achttiende-eeuwse Japanse prentkunst te gaan?’

Via een studie Nederlandse taal- en letterkunde belandde Jules op de kunstredactie van *De Dageraad*, een landelijke ochtendkrant. Eerst als recensent van kinderroëzie, maar al snel stapte ze over op het schrijven over jeugdtheater en couture. Ze schreef langere artikelen over de invloed van Nederlandse jeugdtheatergroepen op de internationale theaterwereld. Daarnaast specialiseerde ze zich in de Nederlandse mode. De laatste vijf jaar concentreerde ze zich met veel plezier op stukken over de meest uiteenlopende museale tentoonstellingen. En dankzij die artikelen was ze nu directeur van het Damburghs streekmuseum.

Jules verliet de krant, omdat ze niet meer op dezelfde plek wilde werken als haar ex Manfred Schep, de charismatische literatuurcriticus van *De Dageraad*. Ze ontmoetten elkaar op de redactie toen Jules drieëntwintig was en Manfred negenentwintig. Hij noemde haar plagerig een ‘journaliste van de zachte cultuur’ en zij ‘complimenteerde’ hem met zijn bruine jasje van ribfluweel dat haar aan haar stoffige oom deed denken, die als conciërge op een middelbare school werkte. Al snel spraken ze met elkaar af en voor ze het wisten zaten ze uren met elkaar aan de telefoon. En als ze dan

ein-de-lijk ophingen, zei Manfred geen ‘Aju’ maar heel lief ‘Ajuul’.

Hoewel haar omgeving er geen match in zag (sommigen zagen in Manfred zelfs een typische middelbareschoolpester) viel Jules als een blok voor de intellectuele Manfred en verhuisde ze binnen twee maanden naar zijn karig ingerichte appartement. Misschien was het feit dat zij bij hém introk de reden dat ze daarna geen enkele stempel kon drukken op de inrichting van de woningen die ze betrokken. Want ook toen ze samen een huis kochten stond het vol glazen tafels, lagen er donkergrijze tegels in de woonkamer en was alles zwart, wit en strak. Hun slaapkamer bestond uit een groot, witgelakt bed en een witte kledingkast met matglazen schuifdeuren. Manfred kwam nooit in de keuken, maar had wel het onhandige Zwitserse pannenmerk uitgezocht waarvan alle handvatten zo heet werden dat je er Italiaanse siliconen designovenwanten voor nodig had om ze van het fornuis te halen. Daarnaast moedigde hij Jules aan alle kruiden op alfabet in de rekjes te zetten, ‘want het oog wil ook wat’. Het kostte Jules drie dagen om de etiketten te schrijven en de kruiden in de kleine potjes te doen. Ze zette stiekem een aantal grote potten peper, zout en Italiaanse kruiden in een van de keukenkastjes.

Na drie jaar beviel ze van Kees, een lieve, gevoelige jongen. Kees woonde inmiddels in Sheffield, waar hij tuinarchitectuur had gestudeerd en in zijn laatste studiejaar zijn vrouw Lorraine had ontmoet, tijdens het zingen van *Christmas carols* in de plaatselijke pub. Het was liefde op het eerste gezicht. Omdat Lorraine juf was op een openbare school, begon Kees zijn eigen tuinontwerpbureau in Sheffield. En niet zonder succes. Na een paar jaar kochten Kees en Lorraine een vervallen victoriaans huis met een grote tuin. Het huis én de tuin waren inmiddels opgeknapt en sinds drie jaar hadden ze een dochtertje: Lottie.

Terwijl Jules als jonge moeder ooit haar aandacht tussen haar werk- en zorgtaken zo goed mogelijk probeerde te verdelen, was Manfred begonnen aan wat hij zijn ‘oeuvre’ noemde. Dat bestond

voornamelijk uit een jarenlange reeks literaire uiteenzettingen die onder de titel ‘Schep graaft naar diepere lagen’ in *De Dageraad* verscheen.

Algauw kwamen daar ook de talloze optredens op diverse internationale literaire festivals bij. Het kwam erop neer dat Manfred vaak afwezig was, hoewel hij met veel aplomb kon zeggen dat hij er áltijd was op de belangrijke momenten in het leven van zijn gezin: Kerstmis, schooluitvoeringen, diploma-uitreikingen en verjaardagen. Later realiseerde Jules zich dat zij het fijner had gevonden als hij er ook was geweest op de schijnbaar ónbelangrijke momenten: ophalen van school, kantinedienst van de voetbalvereniging, voorlezen voor het slapengaan of gewoon samen op de bank zitten en naar een serie kijken.

Jules pakte haar toiletpullen uit en zette ze op het plankje boven de wastafel. Afgelopen voorjaar had ze dit huis gevonden. Ooit behoorde het toe aan een landarbeidersgezin, maar een plaatselijk makelaarskantoor had het uitgewoonde pand volledig onder handen genomen en via contacten bij het museum had Jules het kunnen aanschaffen voordat het officieel op de markt was gekomen. In tegenstelling tot het huis was de lange, diepe tuin nog steeds totaal verwilderd. De appel- en perenbomen waren al jarenlang niet gesnoeid en de bramenstruiken hadden de oude moestuin in de hoek overwoekerd. Kees had dolenthousiast op de foto’s van de tuin gereageerd en zijn moeder ervan overtuigd geen grote veranderingen door te voeren. Zodra de bramenstruiken en het hoge gras waren verdwenen, kon er opnieuw gras worden ingezaaid en zou de moestuin in ere worden hersteld. Stiekem droomde Jules ervan met haar kleindochter Lottie op blote voeten over het gras tussen de fruitbomen te lopen.

De toiletpullen stonden op hun plek. Nu mocht Jules van zichzelf met een grote rol kaaskoekjes en een glas prosecco in de avondzon gaan zitten. Ze nam plaats op het bankje achter haar huis en

keek uit over haar woeste wildernis. Net toen ze haar eerste slok wilde nemen, schrok ze op van het geblaf van een hond die achter Thor aanrende. De kat schoot razendsnel een appelboom in, waarna de hond, een grote bordercollie, onder de boom bleef staan grommen.

Er verscheen een man om de hoek van haar huisje. Zijn donkere krullen hingen over zijn bril en zijn geruite overhemd was bezweet en hing plakkerig om zijn bovenlijf. De hond nam net een lange aanloop, toen de man met zijn laatste krachten 'Ludlum!' riep.

De hond gaf gedwee de jacht op en liep op zijn baas af.

Parachutesprong

De man in het geruite overhemd stelde zich voor. ‘Sorry, ik ben Jan.’ Hij lijnde zijn hond aan en klom de boom in om Thor te redden. Terwijl hij ‘poesje, poesje’ riep, sprong de kat met uitgestrekte nagels op zijn hoofd om vervolgens soepel langs de stam van de boom de tuin in te rennen. Jan sloeg zijn armen stevig om de boom. Er liep een beetje bloed uit de krassen op zijn voorhoofd terwijl hij over zijn schouder naar Jules keek. ‘Ik was vergeten dat ik hoogtevrees heb!’ Dus als Jules een ladder had, graag.

Jules ging naar binnen, haalde een ladder uit de grote voorraadkast, liep ermee de tuin in en zette hem tegen de boom.

Nadat Jan voetje voor voetje was afgedaald, haalde hij twee appels uit zijn broekzak en stak ze in de lucht. ‘We vieren de eerste oogst!’

Jules haalde twee pleisters en een extra glas uit de keuken. Ze schonk het glas vol en gaf het aan Jan. De pleisters plakte ze op zijn voorhoofd.

Jan voelde er voorzichtig aan. ‘Ja, ik dacht, ik kom even een kijkje nemen,’ zei hij met een grote glimlach.

‘Heel aardig van je. Ik vind het altijd prettig als mensen er echt iets van maken als ze zich komen voorstellen. Dan vergeet je ze ook niet zo snel.’ Jules keek Jan even schuin aan, glimlachte, nam

een slok en staaarde naar de achtertuin. Ze voelde dat hij haar aankeek. ‘Ik ben zelf ook behoorlijk onhandig,’ zei ze geruststellend. ‘Mijn ouders noemden mij vroeger “Struikeltje”, omdat ik altijd onder de builen en schaafwonden zat. Mijn vader beweerde dat de directeur van de pleisterfabriek dankzij mij in een heel grote, rode sportwagen reed.’

‘Plak je nog steeds veel pleisters?’ vroeg Jan.

‘Dat niet, al val ik sinds mijn studententijd wel bij het minste of geringste flauw. Maar goed, daar valt mee te leven.’

‘Hoe heet je eigenlijk?’ vroeg Jan.

‘Jules Sch... eh, nee, wacht...’ Jules viel even stil. Ze liet haar armen los langs haar lijf hangen en haalde diep adem: ‘Ik bedoel: Hesseling, Jules Hesseling.’

‘Goh, Jules Hesseling...’ Het leek heel even alsof Jan haar naam herkende en die even op zich moest laten inwerken. ‘En Jules Hesseling, is dit je eerste dag in Damburgh?’

‘Wel de eerste dag dat ik hier woon.’

‘Dus dit is geen vakantiehuisje?’

‘Nee, ik blijf voor altijd. Althans, zolang het leuk is.’

‘In je eentje?’

‘Helemaal in mijn eentje. Ik was eerst met z’n tweeën, maar dat bleek achteraf geen goed idee.’ Jules nam een grote slok uit haar glas. ‘Daar kwam ik dan wel een beetje laat achter, maar goed, beter laat dan nooit. Of, zoals mijn psycholoog zei: “Beter nu even drie jaar doorbijten, dan dat je nog dertig jaar in een slecht huwelijk zit.”’

‘Goh.’

‘En jij? Alleen?’

‘Ja, ik was eerst ook met z’n tweeën, maar nu al een paar jaar alleen.’

‘Was jij de saaie piet of kon je haar niet meer verdragen? Ik bedoel, was jij er klaar mee of zij? Of h’ij!’ Jules merkte dat ze misschien iets te veel prosecco op had. ‘Dat kan natuurlijk ook, dat je

met een hij was. Dat is ook prima. Hoewel jullie samen blijkbaar niet prima waren. En dat is dan ook goed.'

'Zij, het was een vrouw. Marjolein.'

'Nou, dan was Marjolein het misschien toch niet waard, hoor. *It takes two to tango* en zo. Je bent geen duo als er eentje zit te muiten, of nou ja, muiten, hoe zei mijn psycholoog dat nou... Begrijp je wat ik bedoel?' Jules wilde wel stoppen met praten, maar kon de rem niet meer vinden. 'Maar goed, hebben jullie nog contact?'

'Nee.'

'Dat is soms het beste, hoor Jan. Echt. Wie het ook besloten heeft en hoe kut het ook voelt.'

'Marjolein is dood.'

Dat kwam even heel onverwacht voor Jules. 'Dat kan natuurlijk ook, dat ze dood is.' Haar woordenstroom was abrupt opgedroogd. Ze had moeite om nog een paar woorden in haar hoofd te vinden die ze in een goedlopende zin zou kunnen gebruiken. Iets met 'wat erg' en 'o, sorry' of 'gecondoleerd'. Het lukte niet. Na een lange stilte kwam ze tot de volgende twee zacht uitgesproken woorden: 'Shit, sorry.'

'Ze is verongelukt, maar dat kon jij niet weten.'

'Ik had wat meer kunnen aftasten, voordat ik...'

Jan streek met zijn hand over de kop van Ludlum. 'Het is écht niet erg. Het is ook mijn eigen schuld. Ik weet vaak niet hoe ik het moet zeggen. Of wanneer. Ik vind ook niet dat het altijd maar meteen gezegd moet worden. Soms ben ik er wel klaar mee, snap je?'

Jules besloot niets te zeggen. Want hoewel ze dacht dat ze het snapte, besepte ze ook dat hij misschien niet echt op een antwoord zat te wachten.

'Já, het is erg. Já, het gaat nooit weg, maar ik ben geen zielige weidenaar. En ja, ik wil nog wel een glaasje prosecco.'

Jules haalde de fles prosecco uit de keuken. Ze zaten stilletjes naast elkaar op de bank en keken voor zich uit. De zon verdween langzaam achter de weilanden terwijl de lucht in een waaier van

paarse, rode en oranje kleuren veranderde. Ondertussen dronk Jan, stukje bij beetje, de rest van de prosecco op.

Toen er nog maar een klein, donkerrood licht achter de horizon was, stond Jan voorzichtig op, ging op zijn hurken bij de hond zitten en bracht zijn hoofd dicht bij zijn kop. ‘Ludlum, ga jij de baas weer naar huis brengen?’ Hij maakte de hond los, kwam weer omhoog en keek Jules aan. ‘Ik vond het een goede avond, Jules, dank je wel.’

Jules zag nu pas dat hij net zulke lichtblauwe ogen had als zichzelf, al leken die van hem door zijn bril een stuk groter. ‘Ik vond het ook een goede avond,’ zei ze en ze stak onhandig haar hand uit.

Jan pakte hem beet en hield hem vast. ‘Marjolein is vijf jaar geleden omgekomen bij een parachutesprong. Ze kwam in een boom terecht, ongedeerd, en klom naar beneden. Ze wilde het toegesnelde busje van de organisatie verrassen door op de weg te springen, tadaaa, en werd vervolgens aangereden.’

Er volgde een korte stilte en daarna barstte Jan in lachen uit.